

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 177/23

Λουξεμβούργο, 23 Νοεμβρίου 2023

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-321/22 | Provident Polska

Προστασία των καταναλωτών: η επιβάρυνση του καταναλωτή με υπερβολικά υψηλό κόστος πίστωσης εκτός τόκων είναι δυνατόν να συνιστά καταχρηστική ρήτρα

Τρεις πολίτες συνήψαν συμβάσεις καταναλωτικής πίστης στην Πολωνία. Σύμφωνα με τις συμβάσεις αυτές, οφείλουν να καταβάλουν, πέραν του δανεισθέντος ποσού πλέον τόκων, πρόσθετα έξοδα και προμήθειες. Το εν λόγω κόστος της πίστωσης εκτός των τόκων είναι πολύ υψηλό και αντιστοιχεί σε αρκετές δεκάδες εκατοστιαίες μονάδες επί των ποσών των δανείων. Οι καταναλωτές προβάλλουν ότι το κόστος αυτό είναι υπέρμετρο και παράλογο και ζητούν από ένα πολωνικό δικαστήριο να κηρύξει τις σχετικές ρήτρες καταχρηστικές. Δύο από τις ανωτέρω συμβάσεις προβλέπουν επίσης ότι η εξόφληση των δόσεων της πίστωσης γίνεται αποκλειστικά με καταβολή μετρητών σε υπάλληλο του δανειστή στην κατοικία του δανειολήπτη.

Το πολωνικό δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει την οδηγία για τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων καταναλωτών¹. Ζητεί να διευκρινιστεί αν οι ρήτρες που αφορούν το κόστος της πίστωσης εκτός τόκων μπορούν να χαρακτηριστούν ως καταχρηστικές για τον λόγο και μόνον ότι το κόστος αυτό είναι προδήλως υπέρμετρο σε σχέση με την παροχή του επαγγελματία. Ερωτά επίσης αν η σύμβαση μπορεί να εξακολουθήσει να ισχύει μετά την κήρυξη της ακυρότητας των διατάξεων που απαιτούν να γίνεται η εξόφληση διά ζώσης στην κατοικία του καταναλωτή.

Στην απάντησή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μια συμβατική ρήτρα θεωρείται καταχρηστική όταν δημιουργεί εις βάρος του καταναλωτή σημαντική ανισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων. **Τέτοια ανισορροπία μπορεί να απορρέει από το γεγονός και μόνον ότι το κόστος εκτός τόκων το οποίο βαρύνει τον καταναλωτή είναι προδήλως δυσανάλογο σε σχέση με το ποσό του δανείου και τις σχετικές με τη χορήγηση και τη διαχείριση πίστωσης υπηρεσίες που παρέχονται ως αντιπαροχή.** Ωστόσο, κατά γενικό κανόνα, ο καταχρηστικός χαρακτήρας των ρητρών μπορεί να εκτιμηθεί μόνον εφόσον οι ρήτρες δεν αφορούν τον καθορισμό του κυρίου αντικειμένου της σύμβασης ή τον ανάλογο χαρακτήρα του τιμήματος ή της αμοιβής σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχονται ως αντιπαροχή. Επομένως, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει αν τούτο συμβαίνει εν προκειμένω. Εάν όχι, το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει αν η εθνική νομοθεσία, ως ρύθμιση που διασφαλίζει υψηλότερο επίπεδο προστασίας, επιτρέπει να γίνει τέτοια εκτίμηση.

Τέλος, εάν το εθνικό δικαστήριο κηρύξει άκυρη τη ρήτρα που απαιτεί να γίνεται η εξόφληση στην κατοικία του καταναλωτή, για τον λόγο ότι η συγκεκριμένη ρήτρα παρέχει στον δανειστή τη δυνατότητα να ασκήσει αθέμιτη πίεση, η εκτέλεση της σύμβασης ενδέχεται να είναι πλέον αδύνατη και, ως εκ τούτου, η σύμβαση μπορεί να κηρυχθεί άκυρη **στο σύνολό της**. Ωστόσο, εάν το καταχρηστικό στοιχείο της ρήτρας μπορεί να διαχωριστεί από τα υπόλοιπα στοιχεία της, η απάλειψή του ενδέχεται να αρκεί για την αποκατάσταση της ουσιαστικής ισορροπίας μεταξύ των συμβαλλομένων. Στην περίπτωση αυτή, η σύμβαση **μπορεί να εξακολουθήσει να ισχύει** και ο καταναλωτής **μπορεί να επιλέξει οποιονδήποτε από τους τρόπους πληρωμής** που επιτρέπονται κατά το

εθνικό δίκαιο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Ευαγγελία Λύκου ☎ (+352) 4303 2077

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ [Οδηγία 93/13/ΕΟΚ](#) του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές.